

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

Артем Русланович БУРАКОВ,

*студент факультету комп'ютерної
інженерії та управління Харківського
національного університету
радіоелектроніки*

Науковий керівник: *Турута О. В., канд.
юрид. наук, доцент, доцент кафедри
філософії Харківського національного
університету радіоелектроніки*

The article analyzes the issue of legalization of firearms. Currently, Ukraine does not have a single register of arms trafficking. As a result, there are a large number of illegal weapons in Ukraine that pose a danger to the country's citizens. The author of the article reveals these problems and legislative projects that try to solve this issue.

Право людини на життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і особисту безпеку належать до природних прав людини і повинні захищатись [1]. В Україні знаходиться велика кількість нелегальної вогнепальної зброї, яка сягає 4 мільйонів [2], і наслідки такого володіння - сприятливі для розвитку кримінальної діяльності. Через відсутність закону про зброю, держава і досі не може гарантувати громадянам право на захист, закріплене Конституцією України.

Ряд нормативних актів, які регулюють обіг та право власності на зброю, зазначені у 12 розділі інструкції "Про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї". Міністерство внутрішніх справ України затвердило з 1998 року, що кожен громадянин, який не має медичних протипоказань, може володіти мисливською гладкоствольною зброєю (від 21-річного віку) та мисливською нарізною зброєю (від 25-річного віку). Використовувати травматичну зброю дозволено лише деяким категоріям громадян: журналістам, народним депутатам, державним службовцям, військовим, членам громадських охоронних

формувань, а також працівникам, що беруть участь у кримінальному судочинстві.

Важливо проаналізувати, чи впливає легалізація короткоствольної зброї на рівень злочинності. Існує точка зору, що легалізація зброї призведе до безконтрольного її вжитку. Разом з тим, з досвіду країн, що вже легалізували її, випливає, що узаконення короткоствольної зброї призводить до зменшення кількості злочинів. Як приклад можна зазначити, що у Фінляндії, Ісландії, Канаді та США на 100 громадян припадає від 120 до 31 одиниць цивільної вогнепальної зброї, за даними дослідницького інституту Small Arms Survey [3].

В законопроект «Про право на цивільну вогнепальну зброю» було внесено зміни, які встановлюють більш суворіші вимоги для власників цивільної вогнепальної зброї та включено багато положень із попередніх документів. Відповідно до законопроекту №5708, зброя розподілена за категоріями, також зафіксовані положення, що стосуються особливих умов, пов'язаних з професійною діяльністю, а також зі спортивними досягненнями [4].

Носіння зброї відповідно до проекту закону під заборону. Короткоствольну зброю можна буде носити тільки в тирі та на стрільбищі. Довгоствольну зброю додатково ще і в місцях зберігання. Травматичну і нагородну зброю можна буде носити там, де немає прямої заборони, приховано і безпечно для оточуючих [4].

Щодо нагородної зброї законопроектом передбачені доволі суперечливі положення, які можуть призвести до створення корупційних ризиків та нерівних умов для українців. Нагородна вогнепальна зброя видається військовослужбовцям за заслуги, бездоганну службу, доблесть і честь при виконанні своїх обов'язків. Але автори законопроекту пропонують внести зміни, які дозволять Міністру оборони та іншим очільникам органів виконавчої влади нагороджувати вогнепальною і холодною зброєю [4]. І як наслідок, отримання такої нагороди стане можливим для будь-якої особи з різних підстав, що спричинить корупційні ризики та монополію силовиків на «роздачу» зброї.

Отже, якщо на даний час в Україні існує механізм дозволу видачі, придбання вогнепальної зброї, в тому числі – її використання, то доцільно було б систематизувати і законодавчо врегулювати всі механізми, які на даний час існують. Також

доцільно б було створити надійну систему реєстру вогнепальної зброї та мінімізувати її нелегальний обіг. Вирішити колізії в питаннях відповідальності при поводженні зі зброєю. Також варто переглянути систему норм щодо самозахисту та захисту майна громадян, захисту від несанкціонованого проникнення в житло з метою замаху на життя і здоров'я тощо.

Список використаних джерел:

1. Конституція України, Розділ 2 від 01.01.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кількість нелегальної зброї. Ірина Рибінська. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2021/01/29/stattja/bezpeka/lehalizacziya-zbroyi-skilky-ukrayini-vohnepalu-ta-chomu-dosi-nemaye-profilnoho-zakonu>
3. According to the research institute Small Arms Survey. URL: <https://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/T-Briefing-Papers/SAS-BP-Civilian-Firearms-Numbers.pdf> (date of access: 06.12.2021).
4. Законопроект №5708 "Про право на цивільну вогнепальну зброю". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3271028-deputati-znovu-proponuut-ureguluvati-pravo-ukrainciv-na-zbrou.html>